

Załącznik Nr 1 do Uchwały Nr XXXVII/202/2018
z dnia 29 stycznia 2018 r. Rady Gminy Pionki
w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Profilaktyki
i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
oraz Przeciwdziałania Narkomanii na rok 2018

GMINNY
PROGRAM PROFILAKTYKI
i ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH
ORAZ PRZECIWDZIAŁANIA NARKOMANII
NA TERENIE GMINY PIONKI
NA ROK 2018

I. PODSTAWY REALIZACJI PROGRAMU

Podstawy prawne regulujące zagadnienia z zakresu rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii normują następujące akty prawne :

- Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi tj. Dz. U. 2016.487 ze zm.
- Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie tj. Dz. U. 2015 .1390,
- Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii tj. Dz. U. 2017.783 ze zm.,
- Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej tj. Dz. U. 2017 .1769 ze zm.

II. ZADANIA SAMORZĄDU

Zgodnie z treścią w/w aktów prawnych organy samorządu terytorialnego obowiązane są do:

1. Podejmowania działań zmierzających do ograniczenia spożycia napojów alkoholowych oraz zmiany struktury ich spożywania.
2. Podejmowania działań profilaktycznych mających na celu ograniczenie zażywania narkotyków.
3. Inicjowania i wspierania przedsięwzięć mających na celu zmianę obyczajów w zakresie sposobu spożywania napojów alkoholowych i zażywania narkotyków oraz palenia wyrobów tytoniowych.
4. Tworzenia warunków sprzyjających realizacji potrzeb, których zaspokajanie motywuje do powstrzymania się od spożywania alkoholu i narkotyków.
5. Prowadzenia profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży.
6. Zapobiegania negatywnym następstwom nadużywania alkoholu i zażywania narkotyków oraz

ich usuwanie.

7. Zwiększania dostępności pomocy terapeutycznej dla osób uzależnionych od alkoholu.
8. Przeciwdziałania przemocy w rodzinach z problemem alkoholowym.
9. Udzielania rodzinom, w których występują problemy alkoholowe pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie.

III. DIAGNOZA ŚRODOWISKA

Gmina Pionki zajmuje powierzchnię 231 km² i liczy około 10226 mieszkańców, zamieszkałych w 35 wsiach. Sprzedaż napojów alkoholowych prowadzona jest w 27 punktach, w tym w 24 punktach handlowych sprzedawane napoje alkoholowe przeznaczone są do spożycia poza miejscem sprzedaży, w 3 punktach gastronomicznych, do konsumpcji w miejscu zakupu.

Na terenie gminy funkcjonują 2 Publiczne Gimnazja (Jedlnia i Suskowola), oraz 7 Publicznych Szkół Podstawowych (Augustów, Czarna, Jaroszki, Jedlnia, Laski, Sucha, Suskowola), w których naukę pobiera 810 uczniów, w tym w gimnazjum 211 i w PSP 599 uczniów. Do 10 oddziałów przedszkolnych i 1 przedszkola gminnego uczęszcza 213 dzieci.

We wszystkich placówkach oświatowych realizowane są zadania dotyczące zapobiegania i przeciwdziałania problemom społecznym, w oparciu o działalność wychowawczą, edukacyjną, informacyjną i profilaktyczną. Obowiązek ten nakłada na nauczycieli i pedagogów Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 14 lutego 2017 r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz podstawy programowej kształcenia ogólnego dla szkoły podstawowej, w tym dla uczniów z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu umiarkowanym lub znacznym, kształcenia ogólnego dla branżowej szkoły I stopnia, kształcenia ogólnego dla szkoły specjalnej przysposabiającej do pracy oraz kształcenia ogólnego dla szkoły policealnej, a także Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 18 sierpnia 2015 r. w sprawie zakresu i form prowadzenia w szkołach i placówkach systemu oświaty działalności wychowawczej, edukacyjnej, informacyjnej i profilaktycznej w celu przeciwdziałania narkomanii. Zadanie to wynika również z zapisu art. 4¹ ust.1 pkt 3 Ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi.

Z powodu dużego bezrobocia występują problemy z zagospodarowaniem wolnego czasu, co jest częstą przesłanką nadużywania napojów alkoholowych. Problem bezrobocia dotyka najbardziej populację kobiet. Również ograniczony dostęp do instytucji kultury powoduje, głównie wśród młodzieży, problemy związane z zagospodarowaniem wolnego czasu w miejscu zamieszkania, co w wielu przypadkach prowadzi do nagannych zachowań, często pod wpływem alkoholu, dopalaczy czy innych substancji psychoaktywnych.

Statystyki wskazują, że z każdym rokiem obniża się wiek inicjacji alkoholowej i narkotykowej wśród dzieci i młodzieży, a wzrasta ilość przestępstw popełnianych pod wpływem alkoholu i środków psychoaktywnych, szczególnie przestępstw przeciwko rodzinie, przepisom prawa o ruchu drogowym i przestępstw p-ko mieniu.

Zjawisko przemocy domowej występuje szczególnie w rodzinach niepełnych i patologicznych. Potwierdzają to zarówno statystyki Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej jak i Policji. W związku z tym Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych podejmuje szereg działań, zarówno w ramach realizacji kampanii profilaktycznych, jak również programów i zajęć w placówkach oświatowych, w celu zainteresowania dzieci i młodzieży aktywnymi formami spędzania wolnego czasu .

W roku 2018 Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych będzie kontynuowała współpracę z Klubem Abstynenta Wzajemnej Pomocy „AZYL” w Pionkach. Dzięki zatrudnieniu psychologa-terapeuty uzależnień w Punkcie Konsultacyjnym funkcjonującym w klubie, osoby dotknięte problemem alkoholowym z terenu Gminy Pionki, mają możliwość korzystania z profesjonalnej pomocy specjalisty, a także uczestniczenia w terapii indywidualnej i grupowej oraz organizowanych przez członków klubu przedsięwzięciach. Wskazane formy oddziaływań terapeutycznych pomagają utrzymać abstynencję, uczą panowania nad negatywnymi emocjami, pomagają dostrzec szkody w obszarze osobistym i rodzinnym wywołane nadużywaniem alkoholu, wzmacniają poczucie własnej wartości, a także uczą identyfikowania się z grupą wsparcia oraz działania we wspólnocie.

Osoby współuzależnione (żony, dzieci, rodzice osób uzależnionych) uczestniczą w spotkaniach wspólnoty Al-Anon - grupy wsparcia dla współuzależnionych członków rodzin. Udział w tych spotkaniach pozwala zrozumieć nieskuteczność działań zmierzających do powstrzymania alkoholika od picia, potrzebę pracy nad sobą, a w rezultacie pomaga odzyskać stabilizację emocjonalną. Praca w grupie korzystnie wpływa na rozwój osobisty, wzmacnia odporność na manipulacje i uczy pozytywnego spojrzenia na siebie i innych, a także stwarza szansę naprawy wzajemnych relacji z niepijącymi członkami rodziny, przede wszystkim z dziećmi.

Dążąc do zapewnienia pomocy psychologicznej i psychoterapeutycznej rodzinom w których występuje zjawisko przemocy domowej uruchomiono w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej Punkt Konsultacyjny, prowadzony przez specjalistę z zakresu psychologii rodzinnej i społecznej. Z poradnictwa psychologicznego i psychoterapii korzystają osoby doznające przemocy, a także osoby stosujące przemoc, obciążone problemem alkoholowym.

W ramach procedury leczenia odwykowego osób uzależnionych od alkoholu Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych podejmuje czynności określone w Ustawie z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi.

Zgodnie z treścią art.4¹ ust.1 pkt 1-7 cyt. ustawy, w celu ograniczenia negatywnych skutków

uzależnień Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych będzie realizowała zadania z zakresu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii, zawarte w niniejszym programie, współdziałając z takimi instytucjami jak: Policja, placówki oświatowe, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Parafie i organizacje kościelne, kluby sportowe, organizacje pozarządowe, takie jak: Towarzystwo Przyjaciół Dzieci, Związek Harcerstwa Polskiego, Związek Harcerstwa Rzeczypospolitej, organizacje i zrzeszenia trzeźwościowe i innymi.

IV. CELE PROGRAMU

1. Zapobieganie powstawaniu nowych problemów alkoholowych, narkotykowych, w szczególności wśród dzieci i młodzieży poprzez:
 - a/ kreowanie i propagowanie trzeźwego stylu życia poprzez tworzenie systemu oddziaływań profilaktycznych w procesie wychowawczym dzieci i młodzieży,
 - b/ umożliwienie dzieciom, młodzieży i dorosłym świadomego wyboru modelu „trzeźwego życia” oraz „życia bez narkotyków i używek”.
2. Zmniejszenie rozmiarów problemów już występujących na terenie Gminy poprzez:
 - a/ zmniejszenie ilości spożycia alkoholu i zażywania narkotyków przez młodzież poprzez organizowanie różnych form spędzania wolnego czasu,
 - b/ zmniejszenie rozmiarów uszkodzeń zdrowia spowodowanych nadużywaniem alkoholu i zażywaniem narkotyków poprzez poradnictwo w punkcie konsultacyjnym,
 - c/ zmniejszenie ilości i dolegliwości z powodu nadużywania napojów alkoholowych zaburzeń życia rodzinnego poprzez udzielanie rodzinom pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie,
 - d/ promowanie postaw społecznych ważnych dla profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i narkotykowych poprzez udział w ogólnopolskich kampaniach społecznych: "Zachowaj Trzeźwy Umysł" i "Postaw na Rodzinę",
3. Ograniczenie dostępności spożycia alkoholu, narkotyków i wyrobów tytoniowych poprzez:
 - a/ kontrolę ilości i usytuowania punktów sprzedaży,
 - b/ kontrolę punktów sprzedaży w kontekście przestrzegania zakazu sprzedaży alkoholu osobom nieletnim oraz uruchamianie procedury cofania zezwoleń przedsiębiorcom łamiącym prawo,
 - c/ współpracę z instytucjami odpowiedzialnymi za bezpieczeństwo i porządek publiczny na terenie Gminy Pionki.

V. DIAGNOZA SYTUACJI PROBLEMÓW

1. Rozpoznawanie rzeczywistych potrzeb środowiska jako podstawa działań programu, a w szczególności :

- a/ oszacowanie ilości osób dotkniętych chorobą alkoholową i uzależnionych od narkotyków,
- b/ określenie ilości osób współuzależnionych,
- c/ wyłonienie dzieci i młodzieży z rodzin z problemem alkoholowym, określenie wieku inicjacji alkoholowej i narkotykowej u młodzieży,
- d/ ocena zagrożenia młodzieży zjawiskiem narkomanii,
- e/ rozpoznanie rozmiarów zjawiska przemocy w rodzinach gdzie występuje problem alkoholowy,
- f) informowanie o wszelkich podejrzeniach występowania przemocy i agresji w rodzinie Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego i Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej.

2. Stan problemów alkoholowych i narkotykowych:

- a/ pozyskiwanie danych liczbowych z Komisariatu Policji w Pionkach dotyczących naruszeń prawa i porządku publicznego przez osoby będące pod wpływem alkoholu i narkotyków (niebieska karta),
- b/ pozyskiwanie informacji z GOPS o ilości rodzin w których występuje problemem alkoholowy i uzależnienie od środków psychoaktywnych – pomoc psychologiczna i prawna dla członków rodzin osób uzależnionych.

3. Wskazywanie problemów do rozwiązania w pierwszej kolejności.

4. Tworzenie warunków sprzyjających realizacji potrzeb , których zaspokajanie motywuje do powstrzymania się od spożycia alkoholu i zażywania narkotyków.

5. Działalność wychowawcza i informacyjna.

6. Zapobieganie negatywnym następstwom nadużywania alkoholu i narkotyków i ich usuwanie.

VI. DZIAŁANIA W ZAKRESIE PROFILAKTYKI WŚRÓD DZIECI I MŁODZIEŻY

1. Inicjowanie i realizowanie przedsięwzięć edukacyjno - profilaktycznych skierowanych do dzieci i młodzieży szkolnej, w oparciu o programy profilaktyczne rekomendowane przez Państwową Agencję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz autorskie program profilaktyczno-edukacyjne, realizowane przez nauczycieli i pedagogów w placówkach oświatowych.

2. Dofinansowanie obozów i kolonii realizujących programy profilaktyczne dla dzieci i młodzieży narażonych na działanie czynników ryzyka takich jak alkohol, substancje psychoaktywne i papierosy.

3. Wspieranie organizacji turniejów oraz konkursów z elementami edukacji i profilaktyki

uzależnień.

4. Finansowanie kształcenia nauczycieli i wychowawców w zakresie przeciwdziałania alkoholizmowi i narkomanii, stosownie do zgłaszanych potrzeb.

5. Wspieranie placówek oświatowych i opiekuńczo-wychowawczych realizujących programy profilaktyczne dla młodzieży.

6. Zakup materiałów, sprzętu komputerowego i audiowizualnego, pomocy, książek, ulotek i czasopism, do wykorzystania w szkołach, placówkach służby zdrowia i Punkcie Konsultacyjnym Uzależnień.

7. Monitorowanie problemów uzależnień na terenie Gminy Pionki poprzez prowadzenie sondażu dotyczącego kontaktu młodzieży ze środkami psychoaktywnymi.

8. Prowadzenie działalności informacyjnej i szkoleniowej dla sprzedawców i właścicieli sklepów oraz lokali gastronomicznych sprzedających napoje alkoholowe, w celu utrudnienia dostępu do tych napojów osobom niepełnoletnim.

VII. DZIAŁANIA W ZAKRESIE PROFILAKTYKI DOROSŁYCH

1. Współpraca Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych z Klubem Abstynenta Wzajemnej Pomocy „AZYL” i Punktem Konsultacyjnym Uzależnień, Policją, Sądem, Kuratorami Rodzinnymi, Ośrodkiem Pomocy Społecznej, oraz Gminnym Zespołem Interdyscyplinarnym, w celu przekazywania danych na temat osób kierowanych na leczenie odwykowe oraz sprawców przemocy w rodzinie.

2. Podejmowanie działań mających na celu ochronę i niesienie pomocy ofiarom przemocy w rodzinie.

3. Popularyzacja wiedzy na temat szkodliwości spożywania alkoholu i narkotyków i wynikających z tego zagrożeń oraz na temat możliwości leczenia.

4. Wspieranie inicjatyw propagujących zdrowy /trzeźwy/ styl życia.

5. Zwiększenie dostępności oddziaływań terapeutycznych i rehabilitacyjnych dla osób uzależnionych od alkoholu i członków ich rodzin.

VIII. DZIAŁANIA W ZAKRESIE HANDLU NAPOJAMI ALKOHOLOWYMI

1. Liczba punktów sprzedaży na terenie Gminy Pionki oraz usytuowanie miejsc sprzedaży, podawania i spożywania napojów alkoholowych, jest dostosowana do potrzeb ograniczenia dostępności alkoholu, określonych w Gminnym Programie Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii.

2. W miejscach sprzedaży i podawania napojów alkoholowych powinna być uwidoczniiona

informacja o szkodliwości spożywania alkoholu.

3. Podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi.

4. Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych jest zobowiązana do wydania opinii o lokalizacji placówki handlowej w przypadku ubiegania się przedsiębiorcy o zezwolenie na sprzedaż napojów alkoholowych. Powyższą opinię wydaje się każdorazowo w formie postanowienia.

5. Kontrola ustalonych ustawą i uchwałami Rady Gminy Pionki zasad i warunków korzystania z zezwoleń na sprzedaż i podawanie napojów alkoholowych jest przeprowadzana przez Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, w obecności funkcjonariusza Policji.

IX. ZADANIA GMINNEJ KOMISJI ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH

1. Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych działa na podstawie Zarządzenia Nr 20/2015 Wójta Gminy w Pionki z dnia 02 kwietnia 2015 r.

2. Komisja realizuje zadania określone w Gminnym Programie Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii.

3. Wydaje opinie o lokalizacji placówek handlowych, w przypadku ubiegania się przedsiębiorców o zezwolenie na sprzedaż napojów alkoholowych.

4. Opiniuje decyzje o cofaniu zezwoleń w przypadku naruszania porządku publicznego w miejscu sprzedaży alkoholu.

5. Prowadzi kontrole przestrzegania warunków sprzedaży, podawania i spożywania napojów alkoholowych.

6. Podejmuje działania motywujące do poddania się leczeniu odwykowemu osób uzależnionych od alkoholu i narkotyków.

7. Przeprowadza rozmowy i konsultacje z osobami współuzależnionymi i potrzebującymi pomocy.

8. Inicjuje profilaktyczną działalność informacyjną i edukacyjną w szczególności dla dzieci i młodzieży.

9. Współpracuje z Komisariatem Policji, Ośrodkiem Pomocy Społecznej, Poradnią Odwykową, Klubem Abstynenta Wzajemnej Pomocy „AZYL”, Punktem Konsultacyjnym Uzależnień oraz Gminnym Zespołem Interdyscyplinarnym, w zakresie przeciwdziałania alkoholizmowi, narkomanii, przemocy domowej i innym zagrożeniom społecznym.

10. Rozpatruje sprawy z zakresu profilaktyki uzależnień na posiedzeniach odbywanych w miarę potrzeb.

11. Posiedzenia mają charakter poufny, dotyczy to w szczególności rozpatrywanych spraw osobowych.
12. Członkowie komisji zobowiązani są do zachowania tajemnicy służbowej.
13. Komisja może upoważniać osoby nie będące członkami do przeprowadzania wywiadów środowiskowych oraz czynności przygotowawczych związanych z działalnością komisji.
14. Za udział w pracach komisji i posiedzeniach członkom GKRPA przysługuje wynagrodzenie brutto do wysokości 350,00 zł miesięcznie tj. 35,00 zł za przepracowaną 1 godzinę, zgodnie z zawartą umową zleceniem.
15. Przewodniczącemu GKRPA przysługuje wynagrodzenie brutto do wysokości 700,00 zł miesięcznie tj. 70,00 zł. za przepracowaną 1 godzinę, zgodnie z zawartą umową zleceniem.
16. Podstawą wypłaty wynagrodzenia jest informacja o liczbie godzin wykonania zlecenia w danym miesiącu, zatwierdzona przez Przewodniczącego Komisji lub jego Zastępcę.
17. Ze swojej działalności za dany rok, Komisja składa Radzie Gminy sprawozdanie do dnia 31 marca 2019 r.

Planowane wpływy z opłat za zezwolenia na handel napojami alkoholowymi w roku 2018 szacuje się na kwotę 66 000,00 zł. Dodatkowo z budżetu Gminy przeznaczono kwotę 8 000,00 zł. na przeciwdziałanie zjawisku narkomanii. Łącznie środki finansowe na realizację Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii w 2018 roku szacuje się na kwotę: **74 000,00 zł.**

X. ZADANIA KOMISJI W RAMACH PROGRAMU NA ROK 2018

Lp.	Harmonogram finansowy planowanych działań Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	Koszty
1	Programy profilaktyczne w gminnych placówkach oświatowych	20 000,00 zł
2	Szkolenia i seminaria w zakresie profilaktyki uzależnień	2 500,00 zł
3	Prowadzenie punktu konsultacyjnego, poradnictwo psychologiczne i psychoterapeutyczne	14 000,00 zł
4	Udział w kampaniach Zachowaj Trzeźwy Umysł, Postaw na Rodzinę	5 000,00 zł
5	Konkursy ,festyny , i imprezy sportowo-rekreacyjne w ramach propagowania zdrowego stylu życia i wiedzy o uzależnieniach	6 000,00 zł
6	Diety członków Komisji	18 500,00 zł
7	Zakup materiałów biurowych i wyposażenia , nagród	2 000,00 zł
8	Zakup urządzeń , komputerów do realizacji programów i szkoleń	0 000,00 zł
9	Wypoczynek letni i zimowy dla dzieci z rodzin dysfunkcyjnych	4 000,00 zł
10	Koszty postępowań sądowych i prokuratorskich	1 000,00 zł
11	Podróże służbowe	1 000,00 zł
	Razem:	74 000,00 zł